

Обраћање високог представника и специјалног представника ЕУ Мирослава Лајчака Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на заједничкој сједници

Интеграција или изолација

Господине предсједавајући, господо предсједници ентитетских скупштина, премијери и посланици,

На функцији високог представника и специјалног представника Европске уније у Босни и Херцеговини сам два мјесеца. Током јула и августа сам одржао много састанака са политичким лидерима, и пажљиво сам саслушао оно што су ми имали рећи. Сада је дошло вријеме да мало детаљније подијелим са вама своје процјене о ономе што је потребно да би Босна и Херцеговина кренула напријед. Имајући у виду кључну улогу Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, ово је право мјесто да изложим своја размишљања и захваљујем вам се на прилици коју сте ми за то пружили.

Ово није говор поводом “уобичајених активности”. У посљедњој години, а нарочито у неколико посљедњих дана, нисмо ни имали “уобичајених активности”. Ви то знате исто као и ја. Према

томе, хтио бих искористити ову прилику и нагласити шта мислим да треба да урадимо, ви у Босни и Херцеговини, али и ми у међународној заједници, у наредним мјесецима, како бисмо се извукли из колотечине у којој се сада налазимо.

Проблем, како га ја видим (и овдје ћу бити директан), јесте то што ви, дакле политички естаблишмент у овој земљи, нисте одржали радни консензус о ономе шта је стратешки циљ ове земље, шта заиста желите да остварите и шта је политички реално остварити. Свако од вас тврди да је за европске интеграције, а ипак се, депримирајуће често, налазе разлози да се та интеграција стави на чекање. Ја сам данас овдје да вам кажем да се морате колективно одлучити – да ли желите интеграцију или желите изолацију?

Сви морамо прихватити чињеницу да је посљедња година дана била очајно лоша. Готово никакви помаци нису постигнути у договарању и спровођењу реформи које су потребне да би се унаприједио живот људи и ова земља приближила Европи. Податак да је само један закон са листе услова неопходних за напредак у процесу Стабилизације и придруживања са Европском унијом усвојен у овом парламенту говори сам за себе. Поред тога, политичка атмосфера је затрована негативном реториком, узајамним оптуживањем и непостојањем жеље да се пронађу рјешења за горуће проблеме.

Нормална и конструктивна политика

Ако постоји порука за коју бих желио да данас буде упућена из овог Дома, онда је то да сви ми имамо прилику да се извучемо из ове апсолутно непродуктивне фазе. Не морамо бити заглављени у сталном циклусу бескорисних аргумената.

Хтио бих бити јасан – можемо се вратити нормалној, конструктивној политици која свима доноси корист, и можемо се вратити том начину рада без одлагања.

Ја сам прихватио дужност високог представника и специјалног представника ЕУ, јер сам увјерен да се ова двострука дужност може искористити као помоћ Босни и Херцеговини и њеним грађанима да лакше начине помаке ка позицији просперитетне стабилности у Европи.

До сада сам имао много сусрета са грађанима, те сам се увјерио да статистике које говоре о 70 – постотној активној подршци европског пута нису увеличане.

Алармантан је, у ствари, још један други, 70 – постотни податак, а тиче се броја младих људи који би, ако би имали могућност, жељели напустити БиХ. Тај број, за сваког посланика овдје, мора бити разлог, не да се само замисли, него и промијени стил политичког дјеловања. Наш рад не може бити добар, ако нас наша дјеца желе напустити. Као и већина грађана ове државе, и млади људи осјећају ово тапкање у мјесту, непрестано враћање у прошлост, осјећај кривице, који нас непрестано држе у зачараном кругу, при чему се Европа, а и најближа околина, стално крећу напријед. Много зависи од вас, посланика Парламента Босне и Херцеговине, затим посланика ентитета и свих других нивоа власти, да се тај зачарани круг прекине. Не бисмо о томе требали дискутовати. Треба реаговати одмах. Европска унија се неће прилагођавати вама, треба да буде обрнуто.

Вријеме је да се напокон оконча пракса преиспитивања постојања државе и њених саставних дијелова. Босна и Херцеговина је међународно призната суверена држава, чији је територијални интегритет загарантован међународним правом. Према Уставу, Република Српска и Федерација БиХ су ентитети у оквиру државе Босне и Херцеговине. Измјене Устава могу се чинити једино у складу са поступком предвиђеним Уставом. У јуну ове године, међународна заједница је поновила своју апсолутну приврженост послужератном мировном споразуму и ставила јасно до знања да неће толерисати никакве покушаје подривања Дејтонског мировног споразума и да неће остати пасивна у свјетлу провокативних изјава или активности – без обзира од кога долазиле. Ова

позиција и данас је у потпуности иста.

Устав се једино може мијењати кроз процедуру прописану самим Уставом. Према томе, нико се не може једнострано отцијепити, нити укинути ентитете или друге уставне категорије. Нема потребе да се ико осјећа угроженим. Зато желим да искористим ову прилику да поручим свим политичарима да се уздрже од празних пријетњи и ширења страха и врате се изградњи консензуса о томе како планирати пут у Европу.

Изолација или интеграција – то је у овом тренутку ваш избор и ваша одговорност.

Ако желите протеклу протраћену годину оставити иза себе, онда оставите иза себе и реторику, и, умјесто тога, предлажем да се заједнички укључимо у рад на нечем бољем од тоталног застоја и страха.

Рекли смо већ да огромна већина грађана БиХ заиста жели да уђе у Европу. Како се то може постићи није нека мудрост; то чак није ни огроман подухват. Ради се о неколико година темељних и сталних реформи које ће у великој мјери унаприједити животни стандард и осигурати блиске везе са Европом, што већина грађана и жели. Да ли је ово, заиста, приједлог коме би се ико одговоран и поштен озбиљно противио?

Дакле, кренимо путем којим јасна већина грађана, сваког конститутивног народа и осталих, жели кренути. Намјерно наглашавам овај посљедњи аспект; БиХ јесте мултиетничка држава, са три конститутивна народа и осталим грађанима. Према томе, дајте да једноставно избацимо максималистичку реторику, и то на свим странама.

Реформа полиције

Шта треба да урадимо?

Прво морамо завршити реформу полиције.

Свима нам је познато да је споразум могао до сада бити на снази да нисмо кренули мрачним путем изолације и самодопадајуће реторике.

Реформа мора бити у складу са три принципа Европске уније. Прихватање ова три принципа од стране државног и ентитетских парламената 5. октобра 2005. године – прије скоро двије године – отворило је процес преговора о Споразуму о стабилизацији и придруживању. Као што сви знамо, Споразум о стабилизацији и придруживању неће бити потписан без споразума о полицији који је у складу са та три принципа.

Имајмо сви у виду чињеницу да су три парламента формално прихватила ова три принципа. Договор је био постигнут: гласови су били дати; обавеза је преузета. Одлагање у протекле двије године – што је одложило и потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању, а што је даље онемогућило да грађани ове државе искористе предности интеграције – је било потпуно непотребно.

Чуо сам да се говори како грађани не разумију шта значе три принципа. Дозволите да вам објасним шта ће ова три принципа – која сте сви прихватили – значити у пракси.

Према првом принципу ЕУ, све законодавне и буџетске надлежности за сва полицијска питања треба да буду на државном нивоу. То, између осталог, значи да само ово тијело, дакле Парламентарна скупштина БиХ, може усвајати законе и буџете који се односе на полицијска питања. То значи да ће сва полицијска тијела у будућности бити правно дефинисана као организације државе БиХ.

Други принцип – да нема мијешања политике у оперативни рад полиције – значи управо то: постојаће надзор на нивоу утврђивања политике, али оперативна независност се мора гарантовати. Уклањање политике из свакодневног полицијског рада је нешто што, како знамо, подржава већина грађана БиХ.

Трећи принцип – да функционалне локалне полицијске области

морају бити одређене на основу техничких критеријума за полицијски рад, гдје се оперативна команда врши на локалном нивоу, најбољи је начин да се полиција доведе у заједницу којој служи.

О реформи полиције се у задњих неколико дана рекло и написало свашта. У тој дискусији сам пронашао углавном традиционалне клишее. Уосталом, довољно је само да супротставимо начелне аргументе, које су изнијели лидери СДА, С БиХ с једне стране, и група странака из РС са друге стране, и биће јасно како се исти узајамно елиминишу. Дошло је и до тога, да је план критикован због тога што поштује Устав ове земље, што је сигурно јединствен случај у свијету. То не само да није озбиљно, али то јесте против Дејтонског споразума.

Приједлог о реформи полиције мора да буде ни мање ни више него приједлог о полицији који се заснива на европским принципима. Да преко полиције не покушавамо да ријешимо све проблеме са којима се ова земља суочава – од ратних злочина па до будућег уставног уређења. Проблеми постоје и јесу веома озбиљни и релевантни. Али, морамо их рјешавати један по један. Морамо да идемо корак по корак – а први корак је управо реформа полиције. Свјесно или несвјесно, убацивање свих босанскохерцеговачких проблема у реформу полиције ствара чвор који никад неће бити могуће размрсити. Рјешење које је понуђено не прејудуцира нови уставни аранжман. Послије усвајања новог Устава свака област ће морати бити усклађена са новим одредбама, укључујући и реформу полиције.

Чињеница јесте да прихватање овог приједлога, који сам након усаглашавања са институцијама ЕУ, посебно са Полицијском мисијом ЕУ и представницима међународне заједнице, предложио прошле седмице, захтијева само мало добре воље и спремности на компромис. Демонстрација таквих квалитета, који би требало да су у основи дјеловања сваког озбиљног политичара, не само да омогућавају да се превазиђе ова препрека, која већ дуго времена блокира све политичке процесе у Босни и Херцеговини, него штавише, отвара овој земљи пут за потписивање Споразума о

стабилизацији и придруживању и даје шансу да БиХ сустигне сусједне земље на путу ка европским интеграцијама. Није то приједлог за једне или друге, нити је то приједлог против једних или других. То је приједлог за Босну и Херцеговину. Тако је написан, тако треба да буде прочитан.

Важно је, ипак да су сви политички лидери прихватили наставак процеса, те да су изнијели своје ставове и коментаре. Сада нас очекује период анализа тих ставова, па техничких преговора, који сигурно неће бити једноставни. Кључ за њихов успјех ће бити политичка одговорност свих актера. Ако не превазиђемо досадашњи стил политичког дјеловања – да су политичким странкама важнији уски страначки интереси од интереса државе и грађана, и да сваки компромис за њих значи политички пораз – онда нећемо добити споразум. У том случају, губитник неће бити међународна заједница, нити високи представник.

Рекао сам већ да је приједлог закона о полицији прједлог који се тиче само полиције. Истовремено, желим врло јасно да кажем да ће посљедице процеса у којем се тренутно налазимо бити много шире. Наиме, за међународну заједницу која прати све ово са огромном пажњом ће постизање или одбијање споразума бити јасан сигнал о зрелости водећих политичара ове земље и њиховој спремности да воде БиХ цивилизованим, европским путем.

У случају одбацивања плана који води ову земљу према Европској унији, губитник ће бити Босна и Херцеговина и њени грађани, којима ће бити одузета европска перспектива, перспектива која нема алтернативу. Такво понашање не би могло остати без посљедица. Било би политички наивно мислити да међународна заједница неће адекватно реаговати на такву неодговорност и такво изазивање. Јасно је да би међународна заједница морала да промијени своју политику према БиХ.

Реформа полиције је европски услов. Улазак у ЕУ је добровољан, на то никога не можете присилити, и ако се нека земља одлучи на то, онда мора прихватити правила игре.

Дакле, ако изгубимо септембар, изгубили смо цијелу годину. И зидови око Босне и Херцеговине ће бити још виши.

Да до тога не би дошло, морамо да идемо даље. Послије толико патње, изолације и подјела, грађани БиХ заслужују да живе у миру, просперитету, демократији, у једној европској држави која профитира од свог придруженог чланства у ЕУ, а која има реалну перспективу да, у догледно вријеме, постане њен пуноправан члан.

Предности Споразума о стабилизацији и придруживању

Од самита ЕУ у Солуну 2003. до самита у Салзбургу 2006. године, на свим релевантним скуповима Европске уније је потврђено да је ЕУ отворена за чланство земаља западног Балкана, укључујући Босну и Херцеговину. У том процесу је први значајан корак управо Споразум о стабилизацији и придруживању. У међуфази од потписивања тог споразума и коначног приступања Европској унији нема додатног уговорног односа са Европском унијом.

Сљедеће седмице путујем у Брисел, гдје ћу се састати са високим званичницима Европске уније и извијестити их о тренутном стању у погледу мјера и активности које Босна и Херцеговина предузима у циљу ЕУ интеграција. Моја процјена може да буде оптимистична само ако будем видио знакове да су кључни политички актери спремни да се врате политици консензуса која може довести до политичких споразума и усвајања закона неопходних за европске интеграције и практично побољшање животног стандарда. Тога, тренутно, нажалост, нема.

Искуство свих земаља које су успјешно завршиле процес транзиције показује да је кључна претпоставка за тај успјех идеја која има потенцијал да око себе окупи цијело друштво, односно његову одлучујућу већину. Без такве централне идеје, ниједна земља не може да крене напријед. Један од разлога због којих БиХ тапка у мјесту је управо непостојање такве идеје,

таквог приоритета. Оно што се сматра приоритетом за Бошњаке, није тако доживљавано код Срба или Хрвата, а исто важи и за остале конститутивне народе. Искуство, па и чињенице, показују да је управо европска перспектива једина идеја која има не само подршку већине свих грађана БиХ, али која има и потенцијал да постане платформа захваљујући којој ова земља може да крене напријед. Молим вас да ту шансу не пропустимо.

Знам да је појам “Споразум о стабилизацији и придруживању” нешто што је људима познато, али можда не разумију довољно шта ће то значити за Босну и Херцеговину. Допустите да вам објасним какве ће бити бенефиције ако наставите интеграцију у Европску унију и да дам неколико примјера за то:

ССП је први корак у процесу интеграције у ЕУ. Он потврђује да су изгледи за чланство у ЕУ отворени за БиХ.

БиХ ће успоставити трговинске односе са једним од највећих тржишта на свијету; скоро 500 милиона потенцијалних потрошача.

Производи из БиХ могу се извозити без царинских дажбина, док БиХ може задржати царинске дажбине за производе из ЕУ у одређеном транзиционом периоду. Од суштинског је значаја искористити ово вријеме за јачање економије БиХ.

Имаћете могућност да предузећа из БиХ и појединци оснивају предузећа или филијале у земљама ЕУ – као сваки други грађанин или предузеће из ЕУ.

Грађани БиХ који законито раде у земљама чланицама ЕУ и њихови брачни другови ће, када је посао у питању, имати исти третман као и држављани земаља ЕУ.

То ће значити могућност да институције БиХ добију финансијска средства у областима здравства, образовања, спорта, културе, социјалне политике, запошљавања и околиша.

Потписивањем SSP-а, БиХ преузима одговорност за усклађивање својих закона са законима ЕУ. Ово ће значити бољу заштиту

потрошача, једнаке прилике за све људе, без обзира на њихову вјерску припадност, националност, итд, сигурност хране и других производа, ефикасније јавне услуге, транспарентнију потрошњу новца пореских обвезника. ССП се не тиће само односа са ЕУ. Он се тиче вашег напретка.

Поново, дозволите да будем јасан – не вјерујем да било ко од вас жели да ускрати предности грађанима ове земље. Оно што се десило јесте пасивно препуштање застоју – вријеме је да прекинемо овај застој, зауставимо пасивност, кренемо напријед и дамо грађанима позитивне резултате. Све партије које су данас овдје заступљене, су за вријеме посљедње предизборне кампање користиле европску интеграцију као слоган и имају у свом програму барем неколико реченица о нужности прикључења Европској унији. Да ли вама европска интеграција служи само за пропаганду, или заиста мислите да је то потребно овој земљи? Ако мислите озбиљно, онда морате нешто и да урадите за то.

Уставна реформа

Тек када ријешимо питање реформе полиције, можемо почети да се бавимо уставном реформом. Циљ је једноставан, и то је циљ који нико у овој просторији не оспорава: да ова земља добије практичан, економичан и ефикасан систем управљања. То је дугорочни циљ, али напредак се и овдје може остварити увијек, и само консензусом. У овом тренутку, спремност за такав консензус не постоји. Неспремност за постизање договора је разлог због којег ова земља остаје сиромашна, подијељена и нефункционална. Због тога грађани плаћају високу цијену.

Предстојеће активности

Крајем јула, Европска комисија је направила списак од 27 активности које морају бити спроведене прије крајњег датума за извјештај о оствареном напретку. Реформа полиције је

најважнија међу овим активностима. Али, постоји и 26 других приоритета који се морају хитно ријешити. Шта предузима Савјет министара и шта предузима Парламентарна скупштина како би ријешили ових 26 питања? Шта предузимају владе и парламенти Федерације и РС?

Ова земља неће кренути напријед уколико се њени лидери не ангажују и ураде оно што је потребно. Мислим да свака особа која се налази овдје и која рационално размишља, треба жељети да искористи ову шансу.

Политика и сиромаштво

Као илустрација, само у 2006. години, ова земља је изгубила повољне кредите у вриједности 100 милиона долара из средстава Свјетске банке, јер једноставно није задовољила постављене услове. Не могу вјеровати да ово сматрате прихватљивим, да бисте само слегли раменима – ја знам да ће грађани ове земље то сматрати скандалозним.

Нагласио сам већ да немате више времена за губљење на пољу интеграција у ЕУ. Дозволите ми да, исто тако, нагласим да немате више времена за губљење ни на пољу економског развоја. Све док будете стајали у мјесту, грађани ће бити сиромашни – а већ су сувише дуго приморани да трпе веома тешке услове живота. Званични подаци показују да је огромни део становништва незапослен. И ту мора нешто да се уради. Политичари, владе и парламенти ове земље су одговорни за економски напредак и бољи животни стандард. Без страних улагања нема нових радних мјеста, а без реформи у земљи, без побољшања правног оквира, страни капитал неће доћи у БиХ, јер се неће осјећати сигурним.

Међу питањима о којима ће се разговарати у наредним седмицама јесте и питање успостављања Социјално-економског савјета БиХ путем закона – ово ће помоћи успостављању ефикасног дијалога између економских актера и власти. То се потврдило у свим

државама које су успјешно прошле процес транзиције. Па ипак, овдје у БиХ, неки политички лидери спречавају своје представнике да учествују у покретању ове иницијативе!

Што се тиче осталих веома важних економских закона, овдје бих, нажалост, могао дословно да поновим оно што је мој претходник рекао у говорима пред вама. То показује да практично ништа од тога није до данас испуњено.

Драго ми је да има барем један изузетак и поздрављам ратификацију уговора о ЦЕФТА-и.

Међутим, желим такође да вас подсјетим на следеће кораке који морају бити предузети како би се економија ослободила те омогућио њен раст – ови кораци укључују консолидацију јединственог економског простора, како би се развиле економије обима, осавремењивање банкарске супервизије и комерцијалног закона, ратификовање регионалног споразума о авијацији те потпуно спровођење обавеза из Уговора о енергији, рационализовање плата у јавном сектору, одговарајуће регулисање фармацеутског тржишта те либерализацију тржишта рада.

Одговарајући закони су израђени и о њима се водила свеобухватна расправа, па ипак, више од годину дана, кључни економски кораци су одгођени због општег политичког застоја.

У току следећег мјесеца, сазваћу конференцију на тему економије која ће окупити креаторе политике и представнике радника, послодаваца, предузетника и потрошача. Искуство из других земаља у транзицији, укључујући и моју властиту, говори да је сасвим неразумно очекивати од грађана да се подвргну тешкоћама без очекивања неке врсте видљиве добити. Нама нису потребне само економске реформе – потребне су нам економске реформе које функционишу, које живот чине бољим, које стварају више радних мјеста и виши животни стандард. Желим да овај кључни приједлог вратим поново у главне токове политике у БиХ.

Правда и ратни злочини

Једно је јасно – нема просперитетног друштва без осјећаја правде. А тешко је уопште замислити будућност без просперитета. Зато и будућност ове земље почива на задовољењу правде. Тај процес морамо проћи да бисмо могли озбиљно да говоримо о европској будућности, било каквој будућности за Босну и Херцеговину.

Босни и Херцеговини је потребан модеран, чврст и независан правосудни систем, компатибилан с европским стандардима, који ће држави омогућити да заштити њене основне вриједности, а нарочито да се суочи са изазовима који те вриједности највише угрожавају – ратним злочинима, финансијским и организованим криминалом прије свега.

Како би се земља суочила с прошошћу потребно је усвојити, и то у врло кратком року, Државну стратегију за рјешавање предмета ратних злочина. Породице жртава не могу чекати унедоглед на сатисфакцију пред судовима, а број потенцијалних предмета јасно показује да постоји потреба за свеобухватним стратешким приступом овом проблему. Дио стратегије свакако мора бити посвећен побољшању регионалне сарадње у процесуирању предмета ратних злочина. Као први корак у том смислу, очекујем од органа власти БиХ да омогуће Главном тужиоцу БиХ да потпише билатералне споразуме са сусједним земљама о размјени доказа и информација везаних за осумњичене ратне злочинце који се налазе у Србији, Хрватској или Црној Гори. Све ове земље су међусобно већ потписале овакве споразуме, осим Босне и Херцеговине. Према томе, политичка воља и овдје недостаје, а ви морате доказати да сте заинтересовани за смањење простора некажњивости који данас уживају многи починиоци ратних злочина.

Потребно је, такође, што прије финализирати и усвојити генералну Стратегију реформе сектора правосуђа у Босни и

Херцеговини. Правни стручњаци већ раде на овоме и међу њима би лако могло доћи до сагласности о стратешким циљевима. Међутим, не постоји политичка подршка овом процесу. Ви, парламентарци, сте адреса са које та подршка мора доћи, јер се ради о стварању неопходних услова за напредак, не само у овом сектору. Када правосуђе функционише, почну функционисати и многи други сектори друштва. Али, још једном понављам: подршка овом процесу не значи политичко мијешање у састав и рад правосудних органа, мотивисано искључиво себичним и краткорочним приватним циљевима.

На иницијативу моје канцеларије, крајем септембра планирамо сазвати састанак са циљем размјене мишљења између представника правосуђа, министарстава правде и међународних донатора, око будуће подршке реформама правосуђа у Босни и Херцеговини. На том састанку ћемо утврдити јасне краткорочне приоритете које би требало реализовати најкасније до краја фебруара 2008. године, како би обезбиједили даљу подршку међународне заједнице реформама правосуђа. Поред завршетка рада на изради двије горе поменуте стратегије, ту се првенствено мисли на обезбјеђивање финансирања пројекта изградње државног затвора и рјешавање питања буџета за правосуђе. Закључци који буду произашли са тог скупа ће бити познати свима и очекујем недвосмислену подршку њиховој реализацији.

Државна имовина

Закон којим се уводи привремена забрана располагања државном имовином Босне и Херцеговине и ентитета престаје да важи 30. септембра, што значи за мање од мјесец дана. Државна имовина је и даље важан аспект плана реформи у Босни и Херцеговини како би се осигурало да сваки ниво власти има на располагању потребна средства за спровођење својих уставних надлежности. Држава, ентитети и Брчко Дистрикт морају се што прије сагласити и потписати Међуинституционални споразум о расподјели ових средстава. Ништа није учињено, чак није

организован нити један састанак, од када је крајем маја најављено да ће Закон остати на снази до 30. септембра.

У јулу су се три премијера усагласила око Основних принципа за рјешавање питања непокретне и покретне војне имовине. Међутим, сада је на основу тог договора потребно предузети конкретне активности и договор преточити у функционалне документе који су у складу са Законом о одбрани БиХ и техничким смјерницама НАТО-а. Спреман сам да активно подржим овај процес.

Искуства других земаља

Неки ће можда одмах рећи како је лако странцима који само дођу овдје и изнесу отрцане фразе.

Међутим, захваљујући мом поријеклу и мом личном искуству, не сматрам да сам неупућен у ситуацију која влада у БиХ, и свакако не излажем отрцане фразе, него практичне програме.

Позвао сам вас да одустанете од бескорисне реторике која је обиљежила прошлу годину. То нисам учинио зато што сам тако наиван да сматрам како се огорченост и мржња проузрокована сукобом може једноставно избрисати. Наравно да не може. Заправо, сматрам да сада морате предузимати енергичне и сталне напоре да обезбиједите правду, истину и помирење, али то морате чинити заједно с напорима на побољшању политичке, економске, социјалне и дипломатске ситуације у којој се налази Босна и Херцеговина.

Ми, који у Босни и Херцеговини радимо за међународну заједницу, било у њезиним институцијама, или као дипломатски представници држава, имамо све више проблема да објаснимо нашим надређенима, шта се то у Босни и Херцеговини стварно дешава. Не да то не знамо описати или објаснити, али, све чешће наилазимо на неразумијевање поменутих «принципијелних детаља», који вас спречавају да постигнете циљ – рјешавање проблема. Често нас питају: «То је стварно разлог зашто није

могуће потписати уговор о стабилизацији и придруживању?». Бојим се да, ако се овакав тренд не заустави што је прије могуће, не само да неће разумјети вас, већ ни нас који смо ту да вам помогнемо.

Уколико желите изабрати интеграцију умјесто изолације, уколико сматрате да је потребно подвући црту након грозне протекле године, уколико вјерујете да грађанима Босне и Херцеговине можемо понудити нови почетак, онда то и покажите својим конструктвним ставом и креативним приступом кључним задацима са којима се морамо суочити у наредних неколико седмица и мјесеци.

Ако не, онда треба да будете свјесни да сте преузели одговорност за изолацију и њене посљедице – државотворне, политичке, економске, социјалне, духовне и моралне. Зато апелујем на вашу мудрост и одговорност и уверавам вас господо, да ћу ја са своје стране урадити све, искористићу све своје могућности и овлашћења, сав ауторитет међународне заједнице да се успјешно заврши започети реформски процес, јер дубоко вјерујем да је то у интересу ове земље, оба ентитета и свих њених грађана!

Хвала на пажњи.